

אודותינו

מרכז מילקן לחדשנות פועל במסגרת מכון ירושלים לחקר ישראל ומתמקד בפיתוח פתרונות מבוססי שוק לאתגרים הגדולים ביותר שעומדים בפני ישראל בתהליך הפיכתה מ"אומת הזנק" לאומה גלובלית. אנו שואפים לגשר על הפערים החברתיים והאזוריים ועל פערי הפרייון בתוך ישראל ובין ישראל לשאר העולם, זאת על-ידי עידוד יצירת מקומות עבודה והנגשת מקורות הון. לשם ביצוע משימה זו אנו מקדמים מדיניות, תוכניות ופרויקטים פיננסיים וכלכליים חדשניים וכן פרויקטים שיעזרו לממן את העתיד. אנו גם מדריכים את המוחות הטובים והחכמים ביותר בישראל באמצעות תוכניות העמיתים של מילקן.

תכנית העמיתים

שבעה העמיתים ממשיכים במקומות ההשמה: במשרד האוצר, ברשות המיסים, במועצה הלאומית לכלכלה, במשרד להגנת הסביבה, ברשות לניירות ערך ובמשרד הכלכלה: לשכת המדען הראשי ובתוכנית הלאומית לקידום תעשיות המים והאנרגיה המתחדשת. העשייה בהשמה של העמיתים כוללת זיהוי מודלים של תמיכה ממשלתית להלוואות חוץ-בנקאיות, הכנת "מדד היי-טק" עבור הדוח השנתי של משרד המדען הראשי, עבודה על ביטוח סחר חוץ עבור יצואנים ישראליים ועוד.

תמונה: עמיתי מחזור 2015-2016
בקבלת הפנים לבוגרי התוכנית בוועידת
ישראל לעסקים, 2015

מעבדות לחידושים פיננסיים וסדנאות

מרכז מילקן לחדשנות סייע בתכנון ובהעברת סדנת מדיניות בתחום המים. הסדנה נערכה בינואר 2016, במכון הובר של אוניברסיטת סטנפורד. בהשתתפות 42 אנשי מפתח בכירים מתחומי מדיניות, מחקר ועסקים מישראל ומקליפורניה. הסדנה נערכה במסגרת שותפות קליפורניה-ישראל לחדשנות גלובלית.

את הסדנה הוביל שר החוץ לשעבר של ארה"ב, ג'ורג' שולץ שמשמש כיום כיו"ר מכון הובר. בין המשתתפים נכחו פיליסיה מרקוס, יו"ר מועצת המים של קליפורניה; קארן רוס, ראש אגף החקלאות והמזון בקליפורניה; וייד קראפוט, יועץ מדיניות בכיר במשרד המושל ואנשי מפתח נוספים מקליפורניה שעוסקים בתחומי טכנולוגיה, איכות הסביבה, עסקים ופוליטיקה. פרופ' גלן יאגו ניהל דיונים על יוזמות למדיניות פיננסית בתחומי חקלאות, ניהול עירוני ושימוש תעשייתי במים ועל צעדים לשימור מים.

אירועים

- במסגרת וועידת ישראל לעסקים של עיתון גלובס 2015, מרכז מילקן לחדשנות קיים שני מושבים. המושבים התמקדו בהזדמנויות פיתוח ובגשרים פיננסיים לפיתוח שיש לבנות בין ישראל למדינות אפריקה שמדרום לסהרה. במסגרת הדיון נערכו פרזנטציות של סטיב מוטבאזי, מנהל המועצה לפיתוח רואנדה; מוריס קגאמי מ-PivotAccess; יריב כהן יו"ר חברת ההשקעות Kaenaat; יוג'ין קנדל מנכ"ל Start-up Nation Central; פרופ' גליה צבר - יו"ר החוג ללימודי אפריקה באוניברסיטת תל אביב; ניל קורני, מנכ"ל סיטי ישראל.

- בוגרי התוכנית הציגו במהלך הכנס במושב בתחום חדשנות פיננסית רב ערוצית: ביומד וסביבה. נטע לינזן הציגה את מחקרה על הקמת קרן ביו-רפואית חדשנית המבוססת על הלוואות לצורך משיכת הון מוסדי לטווח ארוך למימון השלבים המוקדמים של מחקר ופיתוח. עומרי כרמון הציג את מחקרו על יצירת אפיקי מימון חדשניים נחוצים כדי לתת תמריץ לבעלי בתים, למשקיעים וקבלנים שבונים בתי מגורים במטרה לאמץ טכנולוגיות בנייה ירוקות. המחקר של העמיתים אף שימש את המשרדים בהם היו משובצים בהשמה: המשרד להגנת הסביבה ולשכת המדען הראשי במשרד הכלכלה.

- בהשקת החממה לטכנולוגיות ירוקות בלוס-אנג'לס שנערכה בינואר 2016 שירה אטינג, עמיתה במשרד הכלכלה, ניהלה דיונים על יוזמות בתחום של טכנולוגיות מים שמפותחות במסגרת המשרד לסייע למדיניות של המושל ומועצת המים של לוס אנג'לס.

- גלן יאגו ניהל את כוח המשימה לתחום המים של מועצת העיר לוס אנג'לס. בפגישה זו הוצגו יוזמות בתחום המדיניות שהופקו מתוך המעבדה לחידושים פיננסיים מיולי 2015 שהתקיימה בירושלים.

רשמים מן המחקר

מוקד הכלכלה העולמית השתנה לכיוון של שווקים מתפתחים ושווקי ספר במדינות המתפתחות. עד שנת 2012 התמ"ג המצטבר של הכלכלות המפותחות והמתפתחות היה פחות או יותר שווה, כ- 42 טריליון דולר ארה"ב, ומאז המדינות המתפתחות השאירו את המדינות המפותחות מאחור, עם שיעור צמיחה ממוצע שבשנת 2014 היה גבוה יותר מפי שניים. כאשר מחצית מהכלכלות עם הצמיחה המהירה ביותר בעולם הן כלכלות של מדינות מתפתחות. מדינות אפריקה שמדרום לטהרה נמצאות במצב הטוב ביותר כדי להמשיך את המגמה הזו של צמיחה גבוהה. לפחות מבחינה כלכלית, יבשת אפריקה היא סין הבאה.

למה כל זה חשוב לישראל? כי ניסיונה של ישראל כמדינה מפותחת תרם לכך שהיא הופכת למרכז של טכנולוגיות חדשניות שרלוונטיות עבור שווקי ספר. ישראל ומדינות אפריקה שמדרום לטהרה כבר משתפות פעולה בתחומים רבים – החל מבניית מערכת סולארית On-grid על-ידי Gigawatt Global במזרח אפריקה, דרך מתקנים סולאריים Off-grid מבית Kaenaat, דרך קרנות הון סיכון ישראליות שמכוונות להשקעות בפיתוח של אזור זה, דרך בניית בתי מגורים במחירים סבירים על-ידי Vital Capital, ועד להבאת השקיה בטפטוף ליבשת זו על-ידי החברה הישראלית נטפים - כל אלה מעידים על הפוטנציאל הטבעי לשותפויות אסטרטגיות.

למרות השותפות הטבעית, עסקים ישראלים צריכים לגייס מימון כדי לקבל גישה להזדמנויות שמדינות אפריקה שמדרום לטהרה יכולות להציע. חברות ישראליות גילו כי כל פרויקט הוא ייחודי, קשה לגייס הון, הלוואים אינם ששים להלוות כספים וקשה למצוא שותפים. בהתאם לזאת, מעורבותה של ישראל בשווקים מתפתחים היא ברמה די נמוכה, למרות פוטנציאל הצמיחה העצום.

מה שנדרש היא תשתית פיננסית שתאפשר לבנות "גשר של הון" בין החברות הישראליות למדינות המתפתחות.

כמובן, כל יוזמת מימון חייבת להתבסס על שוק הון שמאפשר לחברות לקבל גישה לאשראי והון הניתנים בתנאים תחרותיים ומוסדות אשר תומכים בהשכלה גבוהה, מחקר ופיתוח וניהול עסקי. כך כדוגמא, נציגים מרואנדה השתתפו בדיון שלנו בוועידה ישראל לעסקים והדגישו דוגמאות של התקדמות עצומה בתחום התשתיות לבנקאות מרחוק ורפואה מרחוק, כמו גם שותפות של הקמפוס האוניברסיטאי החדש בקיגאלי בתחום של עסקים וחינוך לטכנולוגיות מידע ותקשורת עם אוניברסיטאות ברמה עולמית, כמו אוניברסיטת קרנגי-מלון.

אנו ממשיכים לעבוד על פיתוח שיטות לביסוס הרשות לשווקי הון של רואנדה, אשר תספק למדינות מזרח אפריקה, בהן קניה, אוגנדה, טנזניה ומאוריציוס, גישה נחוצה לשווקי הון. כדי להתחיל למנף את מעמדה באפריקה, ישראל חייבת לעשות את הצעדים הבאים, ללא עיכובים מיותרים:

- לבנות שוק הון תחרותי - הדבר ימנף את הצדדים החזקים של מדינות מזרח אפריקה בהסתמך על שותפויות עם שווקי הון מבוססים כמו זה של ישראל, מה שיאפשר לשתף זרימת עסקים והון כדי להגיע ליעילות ולאפשר התרחבות.
- להרחיב את הפיתוח של משאבי אנוש – על ישראל להציג תוכנית הכשרה בתחום של חידושים פיננסיים ופיתוח פיננסי לבוגרי תואר שני מוכשרים. פיתוח משאבי אנוש נעשה כבר בישראל, ניתן להרחיב את הפעילות הזו עם שותפים מאפריקה. הכשרה זו יכולה לכלול גם תוכנית לחילופי סטודנטים מישראל ומאפריקה, כדי לאפשר להם לצבור ניסיון בפתרון בעיות מהעולם האמיתי שמתעוררות בפרויקטים קיימים משווקים מתפתחים.
- ליצור מוסד לפיתוח פיננסי – יעניק מימון לחברות ישראליות בתחומים של מימון פרויקטים, מימון מסחר וביטוח הנדרש כדי לבנות מערכות יחסים עסקיות בנות קיימא בשווקים עתירי צמיחה אלה.

בקרו

- מרכז מילקן לחדשנות ישתתף בוועידה השנתית של איפא"ק שתיערך במרס 2016 בווינגטון, ארה"ב. גלן יאגו יופיע ויצג טכנולוגיות ואסטרטגיות פיננסיות חדשניות מישראל, אותן ניתן ליישם כדי לטפל בצרכים הקיימים בארה"ב ובמדינות עולם אחרות, בין היתר בתחומי המים, הטכנולוגיות החקלאיות והאנרגיה החלופית.
- מרכז מילקן לחדשנות משתתף בוועידה העולמית של מילקן במאי 2016 בלוס אנג'לס. נוסף על ניהול דיונים שמדגישים את הטכנולוגיות והחידושים הפיננסיים מישראל בפרויקטים רבים שבהם מעורבים מובילי מדיניות ואנשי עסקים בכירים מישראל, עמית התכנית גם הם ישתתפו בכנס.
- המעבדה הבאה לחידושים פיננסיים תתקיים ביולי 2016 בירושלים ותעסוק בכלים פיננסיים לחקלאות בת קיימא, במסגרת השותפות של קליפורניה-ישראל לחדשנות גלובלית.